

Arkeologia

NYT!

Arkeologi

NU!

2 / 96

**Arkeologia
NYT!
Arkeologi
NU!
2/96**

6. vuosikerta

Julkaisija

Turun maakuntamuseon ystävät -
Åbo Landskapsmusei vänner r.y.

Arkeologian jaosto -
Arkeologi sektionen.
puheenjohtaja

Heimo Kumlander
Betanianskatu 2 as.16,
20810 Turku.

p. k.921-2353 240 t.921-261 2183.

Vastaava toimittaja

Anneli Keränen
Västaräkinkatu 1 A 7,
20610 Turku.

p.su-to 921-244 5895
klo 20.30 jälk.

Toimituskunta

Matti Eloranta, Heimo Kumlander,
Antero Rantanen ja Hilka Saarimäki

Tilaukset

Turun maakuntamuseon ystävät r.y.
PL 286, 20101 Turku
tai arkipäivinä klo 9.00 - 11.00
Puh. 921-2352 555.

Tilaushinta

Yhdistyksen jäsenille veloituksetta,
muille vuosikerta 50 mk
(3 - 4 numeroa postikuluineen)
Irtonumero 15 mk.

Mainokset

1/1 sivu 500 mk
1/2 sivu 300 mk
1/4 sivu 200 mk

Tilinumero:

Merita 2267 18 - 125967

ISSN 1236 - 4827

UNIPAPS

**MONISTEET
VÄRIKOPIOT
VIHKOTYÖT
KÄYNTIKORTIT
KUTSUKORTIT**

**Tämäkin lehti
monistettu meillä**

UNIPAPS
Turun yliopiston jäljennepalvelu

**Kerttulinkatu 1
puh: 333 6664**

Kansikuva:

"TAUKO"

Dragsfjärd, Hiittinen, Kyrksundet

Kaivausalue 1993

Kuva A. Keränen

Henrik Asplund

TURUN YLIOPISTON ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET LOUNAIS-SUOMESSA VUONNA 1996

Turun yliopisto suorittaa vuosittain arkeologian opiskelijoiden kanssa opetuskäivauksen, joka perinteisesti on järjestetty Turun seudulla. Tänä vuonna opetuskäivaus järjestetään Turun kaupungin alueella, Riihivainion varhaismetallikautisella asuinpaikalla. Arkeologian oppiaine jatkaa myös suurta tutkimushankettaan Mullin rautakautisella asuinpaikalla Raisiossa ja on mukana muutamissa pienimuotoisissa koetutkimushankkeissa Lounais-Suomessa; lisäksi joitakin tutkimuksia suoritetaan maan muissa osissa. Lounais-Suomen tutkimuskohteet ovat seuraavat:

Dragsfjärd, Hertsböle, Senatsberget

Senatsbergetin kivikautisella asuinpaikalla suoritettiin toukokuussa pienimuotoinen koekäivaus yhdessä Dragsfjärds amatörarkeologer -yhdistyksen kanssa. Tarkoituksena oli kerätä aineistoa asuinpaikan typologista ajoittamista sekä sen laajuuden määrittämistä varten. Selkeästi ajoitettavia löytöjä paikalta ei alustavan tarkastelun perusteella ole löytynyt, mutta asuinpaikan sijaintikorkeus viittaa keski- tai myöhäisneoliittiseen aikaan (3000–1000 eKr). Löydöt vaikuttivat keskittyvän noin 10 m pitkän loivan kuopanteen tai terassin läheisyyteen. Muodostuma on alustavasti tulkittu asuinpaikan rakenteelliseksi osaksi; mahdollisesti kyseessä voisi olla asumuspainanne.

Kalanti, Vähä-Kuuvanvuori

Turun yliopisto suoritti yhteistyössä Uudenkaupungin kansalaisopiston kanssa Vähä-Kuuvanvuoren fosfaattikartoituksen toukokuussa. Vähä-Kuuvanvuorella sijaitsee arvoituksellinen kivivallitus, jonka tarkoitus on edelleen arvoitus. Alueen merkittävyyden puolesta puhuu neljän kylän yhteisomistus. Rakennelman korkeaan ikään viittaa puolestaan se, että paikan käytöstä ei ole perimätietoa. Näytteenotto suoritettiin kaivamalla vallin sisä- ja ulkopuolelle koekuoppia, joiden pohjalta näytteet otettiin. Erittäin kivisessä maassa ei havaittu mitään jälkiä asumisesta tai muusta ihmistoiminnasta.

Lieto, Vanhalinna

Vanhalinnan museo jatkaa arkeologisia tutkimuksiaan linnavuoren lähiympäristössä yhteistyössä arkeologian oppiaineen ja Liedon kunnan kanssa. Kenttätutkimukset liittyvät Vanhalinnan asutushistorian tutkimukseen, jota Turun yliopistosäätiö on rahoittanut. Linnavuoren alarinteiden tutkimista koekuopin jatketaan ja ympäröivillä peltoalueilla suoritetaan pintapöimintää.

Parainen

Turun yliopisto järjestää alkusyksyllä pienimuotoisen kaivauksen yhteistyössä Paraisen kotiseutuyhdistyksen kanssa, mikäli sopiva kohde pystytään löytämään. Tutkimuskohteeksi pyritään ensisijaisesti löytämään myöhäisneoliittinen tai varhaismetallikautinen asuinpaikka.

Raisio, Ihala, Mulli

Arkeologian oppiaine jatkaa yhteistyössä Raision kaupungin kanssa Mullin myöhäisrautakautisen (1000–1200 jKr) asuinpaikan kaivauksia. Tarkoituksena on saada loppuun poikkeuksellisen hyvin säilyneiden rautakauden talonjäännösten tutkimus. Alueella säilyneet orgaaniset jäänteet antavat mahdollisuuden eläin- ja hyötykasvijäänteiden tutkimiseen, puulajimäärityksiin, radiohiiliajoituksiin eri rakenteista, sekä muihin luonnon-tieteellisiin analyysiin. Kaivaukset jatkunevat koko kesän.

Raisio, Huhkonkallio

Huhkonkallion polttokalmistoalueella jatketaan vuonna 1995 aloitettuja koekaivauksia. Alueen sivuitse kulkevaa tietä rakennettaessa vuosina 1961–62 löytyi viikinkiaikaisia (800–1050 jKr) esineitä, jotka viittasivat siihen, että paikalla on polttohautauksia. Yhdenäistä kalmistokiveystä alueella ei näyttäisi olevan, vaan hautaukset on tehty kallionkoloihin. Tämä käsitys saa lisätukea myös vuoden 1995 tutkimusten havainnoista, joihin sisältynee ainakin yksi vastaava hautarakenne.

Turku, Räntämäki, Riihivainio

Arkeologian opiskelijoiden opetuskaivaus suoritetaan tänä vuonna Riihivainion asuinpaikalla touko–kesäkuussa. Kyseessä on laajan kivi- ja varhaismetallikautisen asuinpaikka-alueen reuna-alue, jossa erään aikaisemman havainnon perusteella esiintyy ohut varhaisrautakautinen kulttuurikerros. Tarkoituksena on kerätä aineistoa, joka nimenoman kertoisi varhaisen rautakauden (500–0 eKr) asutuksesta. Kahden ensimmäisen kaivausviikon tulokset viittaavat siihen, että paikalla todellakin on tähän periodiin ajoittuva kerrostuma. Saviastiafragmentteja näyttää löytyvän runsaasti, mutta asumisesta ja elämisestä tarkemmin kertovat löydöt ja havainnot ovat valitettavan vähäiset.

Heljä Brusila

TURUN MAAKUNTAMUSEON ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET LOUNAIS-SUOMESSA VUONNA 1996

Mietoinen

Mietoisten kunnan alueella suoritetaan muinaisjäännösten inventointia. Museo toivoo yhteydenottoja ja vihjeitä tiedossaolevista löytöhavainnoista tai sellaisista alueista, jotka ovat herättäneet huomiota mahdollisina muinaisjäännösalueina ja jotka olisi aiheellista nyt tarkastaa. Maria Tamminen

Maria Tamminen

MUSEOVIRASTON RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKEOLOGISET TUTKIMUKSET LOUNAIS-SUOMESSA VUONNA 1996

Kaarina, Kuusisto

Kuusiston linnan arkeologiset kaivaukset jatkuvat viime kesäisessä paikassa, C-tornissa. Tämän kesän aikana on tornin kaivaukset tarkoitus saattaa päätökseen. I:n ja III:n esilinnan muureja tutkitaan ja konservoidaan. Muinaismuistojen hoitoyksikkö siistii linnan ja kappelinmäen aluetta. Kiinnostuneet voivat tutustua linnaan tietenkin aivan vapaasti.

Museoviraston arkeologian osaston kenttätöitä kesällä 1996

Valtion työllisyysohjelman kaivaukset

Kristiinan kaupunki Rävåsen, kivistä asuinpaikan kaivaus

Rävåsenin laajalla asuinpaikka-alueella on tehty kaivauksia jo vuosina 1994-1995 aluetta uhkaavan soranotot takia. Kaivausten perusteella asuinpaikalla on todettu asutun koko kivistä loppuvaiheen ajan.

Löydöt ovat runsaat sisältäen mm. myöhäiskampakeramiikkaa, Pyheensillan keramiikkaa ja asbestikeramiikkaa, meripihkaa, nuolenkärkiä, talttoja ja siimanpainoja sekä Suomen mantereella ainutlaatuista itäruotsalaista kuoppakeramiikkaa.

Kaivausten kesto 1 kk, 3.6.-28.6. Kaivauksenjohtaja: FK Vesa Laulumaa

Kuhmo kivistä asuinpaikan kaivaus

Kivistä asuinpaikkojen kaivauksia, jatkuu vuosilta 1994 ja 1995.

Kaivausten kesto 1 kk, syyskuu. Kaivauksenjohtaja: FK Eeva Raike

Outokumpu Sätös, kivi- ja varhaismetallikivistä asuinpaikan kaivaus

Sätöksen kaivauksissa on tavoitteena tutkia Laavussuon asutuspainanne, jonka viereen avatusta koekuopasta on löytynyt Pöljän keramiikkaa. Painanteen lisäksi tutkitaan painanteen ympäristöä koeojin ja koekuopin sekä fosfaattianalyysillä. Asuinpaikka-alueella on suoritettu koekaivaus vuonna 1995. Kaivausten kesto 1 kk, 3.6.-28.6.

Kaivauksen johtaja: FK Taisto Karjalainen

Rääkkylä Jaamankangas, kivistä asuinpaikan kaivaus

Tyypillisen kampakeramiikan ajan asuinpaikan kaivauksen jatkoa; asuinpaikalla on vuosina 1990-1993 kaivaneet sekä Museovirasto että Helsingin yliopisto. Löytöinä on saatu mm. tyypillistä kampakeramiikkaa, savi-idolin katkelmia, harvinainen ehjä ihmistä ja karhua esittävä savi-idoli sekä nuolenkärkiä. Odotettavissa runsaasti löytöjä.

Kaivausten kesto 2 kk, 1.8.-21.9. Kaivauksen johtaja: FM Petro Pesonen

Yli-Ii Kuuselankangas, kivistä asuinpaikan kaivaus

Laajan kivistä asuinpaikka- ja kota-alueen kaivaus, jatkuu vuosilta 1994 ja 1995. Alueella on tehnyt kaivauksia myös Oulun yliopisto.

Kaivauksen kesto 1 kk, elokuu. Kaivauksen johtaja: FK Kaarlo Katiskoski

Yli-Ii Purkajasuo, kivistä asuinpaikan kaivaus

Syyskuussa 1995 paljastui suopellon ojitustöissä, turvekerrosten alta mahdollisesti kivistä puurakennelmia ja niiden jäänteitä. Ojista havaitut puujäänteet ovat olleet varsin hyväkuntoisia, enimmäkseen sormenpaksuisia veistettyjä rimoja, joista osa on sidottu yhteen tuohisidoksin.

Löydöissä on myös vahvempia paalumaisia puunkappaleita, joissa on erotettavissa ilmeisesti kivikirveellä tehtyjä jälkiä. Löytöalueen viereiseltä suolta on aiemmin löytynyt meripihkaesineitä ja puurakenteita sekä liistekatiska. Purkajasuon alue on osa Yli-lin Kierikin kivikautista muinaisjään-
nöskompleksia, johon kuuluu tämän hetkisen tietämyksen perusteella yli 200 lijoen varressa sijaitsevaa kodanpohjaa. Tämän kesän kaivauksissa tarkastetaan rakenteiden löytöpaikka ja pyritään selvittämään rakenteiden luonnetta ja kontekstia: Liittyvätkö löydetyt rakenteet asumiseen vai ovatko ne pyyntivälineitä? Jos ne osoittautuvat pyyntivälineiksi, missä asuinpaikka on sijainnut? Kaivauksen kesto alustavasti 2 kk, elo-syyskuu.
Kaivauksenjohtaja MA Hans-Peter Schulz

Muinaismuistolain 15 §:n mukaiset kaivaukset

Helsinki Malminkartano, kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Malminkartanon kautta kulkevan kolmikuntavesijohdon Pitkääkoski-Espoo -linjaus koskee Malminkartanon rakennuskaavassa suojelumerkinnällä osoitettua kivikautista asuinpaikkaa. Pellolla sijaitsevan asuinpaikan kaivaustutkimukset ovat tarpeen enne vesijohdon rakentamista.

Kaivauksen kesto alustavasti 2 vko, 20.5.-31.5.1996. Tilaaja: Helsingin kaupunki, vesilaitos. Kaivauksen johtaja FK Kreetta Lesell.

Kaustinen jätevedenpuhdistamo, kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Viemärin kaivuutyön seurannassa alueelta havaittiin mm. punamultahauta ja asuinpainanteita. Löytöjä saatiin runsaasti, mm. meripihkaa ja kiviesineitä. Viemärin kaivaminen loppuun edellyttää arkeologisia tutkimuksia alueella. Kaivauksen kesto 1 kk, 3.-28.6. Tilaaja: Kaustisen kunta.

Kaivauksenjohtaja: FK Petri Halinen

Arkeologian osaston kaivaukset

Kristiinan kaupunki Räväsén kivikautisen asuinpaikan kaivaus.

Kts. työllisyyskaivaukset. 3.-28.6.

Pihtipudas Pohjoisniemi, kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Tavoitteena selvittää Pihtiputaan Pohjoisniemen kivikautisten asuinpaikkojen luonnetta ja laajuutta koekaivauksilla.

Kaivauksenjohtaja FK Mirja Miettinen

Museoviraston koekaivausryhmä

Ryhmä 1, johtaja FK Päivi Kankkunen

Kiikoinen Yli-Jaara, kivikautinen asuinpaikka

Rivitalotonteiksi kaavoitetulta peltoalueelta on poimittu kivikautisia asuinpaikkalöytöjä, joten muinaisjään-
nöksen säilyneisyys ja laajuus sekä lisätutkimuksen tarve on selvitetävä Yli-Jaaran tilan rakennuskaava-alueella.

Kaivausten kesto 2 vko, 8.-19.7.

Lempäälä Vaihmalanharju, rautakautinen polttokenttäkalmisto
Harjualueella sijaitsevaa osittain tutkittua polttokenttäkalmiston aluetta on tuhottu monilla maankäyttötoimenpiteillä. Koska alueelle halutaan rakentaa, on muinaisjäännöksen säilyneisyys selvitettävä.
Kaivausten kesto 2 vko, 22.7-2.8.

Pieksämäki Naarajärvi Frilander, kivikautinen asuinpaikka
Naarajärven rannalla sijaitseva laaja kivikautinen asuinpaikka-alue, jolla maanomistaja haluaa muokata ja tasoittaa huvilatonttiaan.
Tontilta on kivikautisia asuinpaikkalöytöjä, joten tontti on tutkittava.
Kaivausten kesto 2 vko, 20.-31.5.

Rantasalmi Hiismäki Lautakangas, kivikautinen asuinpaikka
Alueella sijaitsee sorakuoppa, josta maanomistaja haluaa jatkaa soranottoa. Alueelta on poimittu useasta kohdasta asuinpaikkalöytöjä, joten vuonna 1994 työllisyysvaroin aloitettu muinaisjäännöksen laajuuden ja säilyneisyyden tutkimus on jatkettava loppuun.
Kaivausten kesto 2 vko, 3.-14.6.

Vammala Kutala Vanhamoisio, rautakautinen röykkiö ja mahdollinen asuinpaikka
Hiekkakuopan reunalla sijaitsevaa osittain tuhoutunutta röykkiötä on tutkittu jo vuonna 1993. Lisäksi hiekkakuopan reunassa on havaittu kulttuurikerrosta. Röykkiö tutkitaan loppuun ja sen ympäristö selvitetään yhteistyössä muinaisjäännösten hoitoryhmän kanssa.
Kaivausten kesto 2 vko, 24.6.-5.7.

Ryhmä 2, johtaja HuK Simo Vanhatalo

Evijärvi Timonen, kivikautinen asuinpaikka
Huvilan rakennushanke Timosenkosken töyräällä sijoittuu osittain tunnetun asuinpaikan alueelle. Viereisellä tilalla on tehty kaivaustutkimuksia 1971-1972 sekä 1975. Tutkimusalue sijoittuu vanhalle pellolle; peltomullan alapuolella on vahva kulttuurikerros, joka ulottuu törmän alapuolelle asti.
Kaivausten kesto 2 vko, 3.-14.6.

Espoo Pappilanmäki, pronssikautinen asuinpaikka
Pappilanmäen tontti n:o 1 liittyy Mickelsin esihistorialliseen asuinpaikka-alueeseen, joka ajoittuu sieltä löydetyn keramiikan mukaan ajanlaskun vaihteeseen. Tutkimukset suoritettiin 13.-17.5 1996 jolloin todettiin muinaisjäännöksen tuhoutuneen kokonaan suunnittelualueen osalta.

Iisalmi Piiponsuo, kivikautinen asuinpaikka
Pienialainen asuinpaikka, joka on tutkittava kokonaan.
Paikalla on hiekkakuoppa, josta on löytynyt asbestisekoitteista keramiikkaa. Maanomistaja haluaa jatkaa hiekanottoa.
Kaivausten kesto 2 vko, 12.-23.8.

Jalasjärvi Heittola Honkaniemi, kivikautinen asuinpaikka

Hiekkakuopassa olevaa motocrossrataa halutaan laajentaa kuoppien reunamille. Soranottoalueelta on kuitenkin löydetty kivikautisia asuinpaikkoja, joten tavoitteena on tutkia hiekkakuoppien reuna-alueita.

Kaivausten kesto 2 vko, 29.7.-8.8.

Jämsänkосki Puonnas, kivikautinen asuinpaikka

Maanomistaja haluaa jatkaa kotitarvehiekanottoa hiekkakuopastaan; alueelta on kuitenkin inventointilöytöjä hiekkakuopan ja tien välillä.

Tutkimuksella selvitetään alueen laajuus ja jatkotutkimustarve.

Kaivausten kesto 2 vko, 24.6.-5.7.

Kuhmoinen Pihlajakосki, kivi- ja varhaismetallikautinen asuinpaikka

Inventoinnissa on tehty asuinpaikkalöytöjä pellolta ja metsästä. Koska omistaja haluaa metsittää pellon yläosan ja kuoria pellon alaosasta mullan, on paikalla suoritettava kaivaustutkimuksia muinaisjäännöksen laajuuden selvittämiseksi.

Kaivausten kesto 2 vko, 20.-31.5.

Toholampi Jämsänkallio, rautakautinen röykkiö ja rakkakuoppa

Kallio- ja pirunpeltoalueella sijaitsevat röykkiö ja rakkakuoppa on tutkittava maanomistajan maa-ainesottohankkeen vuoksi.

Kaivausten kesto 1 vko, 17.-20.6.

Muinaismuistolain 15 §:n mukaiset inventoinnit**Kehä III Vantaa**

Tieparannussuunnitelma edellyttää linjauksen alueella esihistoriallisten ja historiallisten kohteiden sekä kulttuurihistoriallisten kohteiden inventointia. Alueella vuonna 1965 suoritettu inventointi on jo vanhentunut ja suunnittelualueen läheisyydestä tunnetaan runsaasti esihistoriallisia kohteita.

Inventointi on toteutettu toukokuussa. Sen aikana on todettu ennestään tuntemattomia kivikautisia asuinpaikkoja ja määritetty tunnettujen kohteiden laajuuksia.

Tilaja: Tielaitos, Uudenmaan tiepiiri.

Inventoija MA Hans-Peter Schulz

Jalasjärvi Luopajärvi

Jalasjärven Luopajärven tulvasuojelualueen suunnittelualueella sijaitsee yksi muinaisjäännös ja yksi sen välittömässä läheisyydessä.

Alueen inventointi on vanhentunut ja lisäksi useiden irtolöytöjen perusteella voidaan olettaa alueella sijaitsevan ennestään tuntemattomia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Inventointi tulvasuojelusuunnitelman vaikutusalueella on välttämätön. Inventoinnin kesto 2 vko, toukokuu.

Tilaja: Vaasan vesi- ja ympäristöpiiri.

Inventoija FK Kaarlo Katiskoski

VT 17 Joensuu Liperi

Välille Ylämylly-Noljakka suunnitellun tien linjaus kulkee sellaisella alueella ja korkeudella, että sen linjaukselle voidaan olettaa sijoittuvan muinaisjäännöksiä. Koska maastoinventoinnit alueella ovat vanhat, eikä niitä voida pitää kattavina, inventointi linjauksella on tarpeellinen.

Inventointi toteutettiin toukokuussa. Rakentamisen vaikutusalueen läheisyydessä ei kuitenkaan todettu muinaisjäännöksiä yhtä mahdollista pyyntikuoppaa lukuunottamatta.

Tilaaaja: Tielaitos, Savo-Karjalan tiepiiri. Inventoija FM Petro Pesonen

**Museoviraston arkeologian osaston kenttätyöt
Varsinais-Suomessa kesällä 1996****Muinaismuistolain 15 §:n mukaiset kaivaukset****Kaarina Hiiskanmäki, kivikautisen asuinpaikan kaivaus**

Kaupungin kaavoittamalla alueella sijaitseva Hiiskanmäen kivikautinen asuinpaikka on tutkittava kaivauksin ennen rakennustöiden aloittamista.

Kaivausten kesto 2 vko, 23.-5.8. Tilaaaja Kaarinan kaupunki, kaavoitus.

Kaivauksenjohtaja: FM Esa Mikkola

Turku Maaria Jäkärä, kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Vesijohdon suunniteltu linjaus sivuaa Maarian Jäkärän merkittävää kivikautista muinaisjäännosalueita. Tutkimukset vesijohtolinjalla ovat välttämättömät, koska muinaisjäännosalueen kokonaislaajuutta ei tunneta.

Kaivausten kesto 1 vko, 11.7.-18.7. Tilaaaja Turun Seudun Vesi Oy.

Kaivauksenjohtaja: FM Esa Mikkola

**VT 1 Muurla Järvi Hossannummi ja Muurla eritasoliittymä,
kivikautisten asuinpaikkojen kaivauksia**

Muurlan Hossannummen tutkimus jäi vuonna 1995 kesken, joten kohteen tutkimuksia on jatkettava. Inventoinnissa havaitun Muurlan eritasoliittymän länsipuolisen osan asuinpaikkaluonne on myös tutkittava ennen tienrakennuksen jatkamista. Kaivauksen kesto 1 kk ja 2 vko, 20.5.-3.7.

Tilaaaja: Tielaitos, Turun tiepiiri. Kaivauksenjohtaja: FM Johanna Seppä

VT 1 Halikko Vuohikallio, kivikautisen asuinpaikan kaivaus

Vuohikallion asuinpaikka löytyi inventoinnissa ja se sijoittuu tielinjalle Märä-Salainen. Asuinpaikan säilyneisyys ja luonne on selvitettävä kaivaustutkimuksin ennen tien rakentamista. Kaivauksen kesto 3 vko, syys-lokakuu.

Tilaaaja: tielaitos, Turun piiri. Kaivauksenjohtaja: FM Esa Mikkola

Arkeologian osaston kaivaukset**Hiittinen Dragsfjärd Kyrksundet, myöhäisrautakautisen ja
keskiaikaisen kauppapaikan kaivaus**

Kyrksundetissa jatketaan aiempien vuosien tutkimuksia 1.-29.7.

Arkeologian osaston muinaisjäännösten hoitoyksikön kaivaukset

Laitila, Seppälä, Kopinketo

Kolme rautakautista röykkiöhautaa sekä pieniä kivilatomuksia, ns. ryssäunueja. Alueelta tehdään yleiskartta, mitataan röykkiöt sekä poistetaan turpeet vuonna 1994 löytyneen latomuksen päältä. Tarkoituksena on selvittää sijaitseeko paikalla ns. Kolmikantalatomus (treudd).

Kaivausten kesto 3.-5.9. Kaivauksenjohtaja: FK Teija Tiitinen

Piikkiö, Runko, Koskenhaka

Piikkiön Rungon Koskenhaan kalmisto löydettiin vuonna 1936. Prof. Ella Kivikoski johti siellä kaivauksia 1937-38. Paikalla todettiin sijaitsevan vanhempaan roomalaisaikaan sijoittuva kalmisto.

Nyt tarkoituksen on selvittää kalmiston pohjoispuolella sijaitsevan röykkiön funktio. On mahdollista, että se kuuluu roomalaisaikaiseen kalmistoon. Kaivausten kesto 17.-20.9.

Kaivauksenjohtaja: FK Satu Mikkonen-Hirvonen

Uusikaupunki, Hallu, Levonniitunmäki

Alueella sijaitsee 28 rautakautista kiviröykkiötä, mahdollisesti hautoja tai raivausröykkiötä. Alueella kaadetaan vanha puusto talvella 1996-1997. Ennen puiden leimaamista siellä sijaitsevat röykkiöt ja vallit kartoitetaan. Lisäksi alueella tehdään fosfaattikartoitus yhteistyössä Uudenkaupungin kansalaisopiston kanssa. Alueen röykkiöistä tutkitaan yksi ja lisäksi valliin tehdään koeoja.

Kaivausten kesto 24.-25.5. ja 26.-28.6. Kaivauksenjohtaja FK Teija Tiitinen

Uusia julkaisuja

Arkeologia Suomessa 1993 - 1994

Julkaisu esittelee vuosina 1993-1994 tehdyt arkeologiset kaivaukset ja inventoinnit. Lisäksi siihen sisältyy Paula Purhosen artikkelit arkeologian osaston kenttätöistä 1993-1994 ja kahdesta kansainvälisestä kongressista. Matti Huurre kertoo arkeologisista kaivauksista Suomessa 1884-1994 ja Kansallismuseon uuden esihistorian perusnäyttelyn syntyhistoriasta. Janne Vilkuna selostaa Keski-Suomen muinaismuistojen inventointiprojektia.

Arkeologia Suomessa - Arkeologi i Finland 1993 -1994

Toimittajat Helena Ranta, Paula Purhonen ja Päivi Maaranen

ISSN 0784-235X, ISBN 951-9074-97-6.

Hinta 90 mk.

Timo Kuokkanen

RUOSTUMATON ATRAIN

Nuoruuteni hauskimmat kalastusmuistot liittyvät tuulastukseen. Se on samanaikaisesti sekä jännittävää että rauhoittavaa puuhaa. Pimeässä yössä varjot häilyvät kaislikossa. Hiljaisuuden rikkovat vain veneen keulaan ripustetun Tilley'n suhina ja satunnainen huopaavan airon loiskahdus. Airojen käyttäjä tarkkailee atrainmiehen käsimerkkejä. Sanoja ei tarvita. Atraimen piikit soljuvat vedenpinnan alapuolella odottaen pahaa aavistamatonta kalaa. Käyttämämme kalastusväline oli nykyaikainen, leveä, rautainen ja monisorppainen. Joskus tuli mieleen, millaista olisi käyttää puu- tai luuväkeistä atrainta. Sellaisia olin nähnyt kirjoissa.

Tänä keväänä Turun Maakuntamuseon Kuralan Kylämäen kokeiluverstaassa valmistetut Mekrijärven ns. viisiosavene ja nahkavene olivat näytteillä Meri kutsuu ja Ars & Antik näyttelyissä. Ennen näyttelyjä Markku Ikäheimo valmisti rekvisiitaksi kivikauden onkitarvikkeita: luu- ja puukoukkuja, kivipainoja yms. Silloin sain ajatuksen kokeilla puuatriaimen valmistamista. Esikuvana olivat kaksisorppaiset atraimet, joissa väkäset suuntautuvat sisäänpäin. Tällaisia atraimia on käytetty eri puolilla maailmaa. Varsi voi jatkua piikiksi. Joskus sorppien väkäset on tehty luusta. Atraimen ideana on, että kala ohjautuu väkästen väliin tarttuen niihin.

Varren tein itseni pituiseksi (n. 172 cm) pihlajasta. Väkäsiksi yritin etsiä katajaisia oksahankoja, mutten löytänyt sopivia. Lopulta löysin marjakuusiset kappaleet, joista veistin sorpat. Varsia ohensin sen verran, että niistä tuli sopivan joustavat. Sorpat kannattaa mitoittaa ajatellun saaliskalan mukaan. Atraimen varren kärkeen veistin piikin. Sorpat kiinnitin varteen veistettyihin syvennyksiin märällä hirven raakanahalla, joka kuivuessaan kiristyy. Ennen käyttöä raakanahkasidos on siveltävä traanilla, jottei se kastuessaan löystyisi. Tuulastaessa atrainta on hyvä pitää valmiiksi vedessä. Tällöin nahkasidos on enimmäkseen veden pinnan alapuolella.

En ole kokeillut tällaista atrainta, mutta tuntuisi, että iskun on oltava tarkempi kuin leveällä rauta-atraimella. Lisäksi on syytä välttää pohjaan iskua, sillä sorpat katkeavat helposti.

Kuva atraimesta
takakannessa

Tukholman historiallisessa museossa

on esillä 18.8.1996 saakka

Euroopan ensimmäisestä kulta-ajasta (4000 vuotta sitten) kertova näyttely

"KULT - KRAFT - KOSMOS"

Esillä on mm. pronssikauden esineitä keski-euroopasta ja skandinaviasta.

Historiallinen museo
Narvavägen 13 - 17 , Tukholma
puh. 08-457 02 30
Avoimna: ti - su 11-17

Liedon Nautelankosken museossa

arkeologian harrastajan Lauri Nautelan
kokoelmista koottu

NÄYTTELY KIVIKAUDEN ESINEISTÄ

avoinna 31.7.1996 saakka.

Tutustumiskohteena

**rautakautisen asuinpaikan
kaivaukset**

Raision, Ihalan, Mullissa

Oppaana kaivausjohtaja Taina Pietikäinen

19.6.1996 klo 18.00

24.7.1996 klo 18.00

Tutustumiskäynti (maastoretki)

myöhäisrautakautisen ja keskiaikaisen kauppapaikan
kaivaukselle

Dragsfjärdin Hiittisten Kyrksundetiin

heinäkuussa 1996 viikolla 29.

Tiedustelut
30.6.1996 mennessä.

Anneli Keränen (puh. 921 - 2445 895)
Arkeologian jaosto
Turun maakuntamuseon ystävät ry

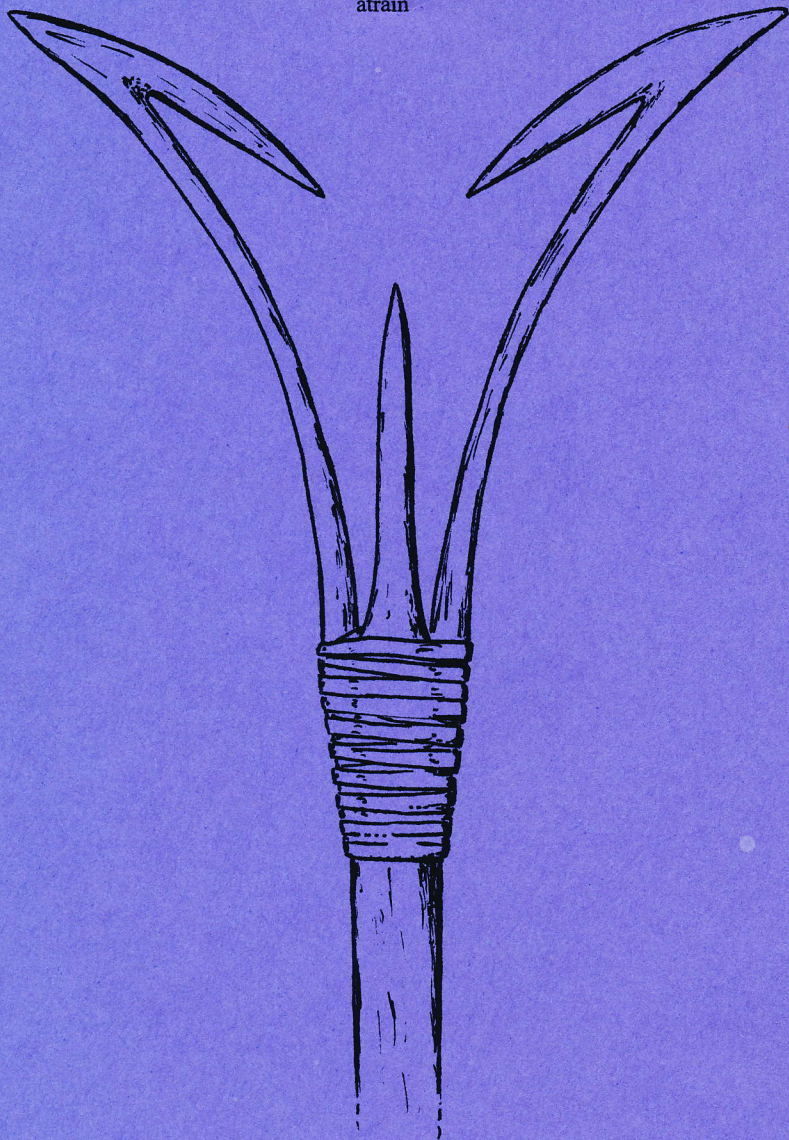
Tiedossa arkeologista ohjelmaa syksyllä 1996

Turun yliopiston geologian laitoksen apulaisprofessori Gunnar Clücker esitelmöi aiheesta **"Turun alueen geologinen kehitys jääkaudesta nykyaikaan, Itämeren rannan siirtyminen ja asutushistoria."** Tilaisuus pidetään studia generalia-luentona Turun suomalaisessa työväenopistossa 12.9.1996 klo 18.00. Esitelmään liittyy maastoretki, joka tehdään 14.9.1996 klo 9.00 - n. 16.00. Lisätietoja aiheesta saa ARKEOLOGIA NYT! - lehdestä numero 3/96.

Tutustuminen hoidettuihin muinaisjäännöksiin

Museoviraston kesän 1996 Lounais-Suomen arkeologisiin hoitokohteisiin tutustumme 5.10.1996 tehtävällä maastoretkellä. Oppaanamme toimii Museoviraston aluesuunnittelija Satu Mikkonen-Hirvonen. Lisätietoja retkestä saa ARKEOLOGIA NYT!-lehdestä numero 3/96.

Ruostumaton
atrain

IRTONUMERO
15 mk

Tk - 96